

**Gymnázium Aloise Jiráska, Litomyšl,
T. G. Masaryka 590**

**Dodatek č. 2
ke Školnímu vzdělávacímu programu
č. j. 97/2014/Km.**

Na základě Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 22. února 2016 týkajícího se inkluzivního vzdělávání došlo ke změně Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Proto bylo nutné přepracovat kapitoly o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných. Tímto dodatkem se tedy od školního roku 2017/2018 doplňují kapitoly 3.6 a 3.7 v našem aktuálním ŠVP tak, jak je uvedeno v přílohách č. 1 a č. 2.

Dále se od školního roku 2017/2018 mění charakteristika a vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Biologický seminář pro septimu (3. ročník) a od školního roku 2018/2019 pro oktávu (4. ročník) tak, jak je uvedeno v příloze č. 3.

Od školního roku 2017/2018 se také mění vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova pro primu a v dalších školních letech postupně pro sekundou, tercií a kvartu tak, jak je uvedeno v příloze č. 4.

Také se od školního roku 2017/2018 mění vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova pro kvintu (1. ročník) tak, jak je uvedeno v příloze č. 5.

Platnost dodatku od 1. září 2017.

Mgr. Ivana Hynková
ředitelka školy

Příloha č. 1: Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě **plánu pedagogické podpory (PLPP)**. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ a s informativním souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. V tomto případě je jedním z podpůrných opatření **individuální vzdělávací plán (IVP)**.

PLPP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími jednotlivých vyučovacích předmětů a s pomocí výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Jedná se v něm zejména o specifikaci úprav metod práce se žákem a stanovení organizace výuky, vymezení úprav hodnocení, stanovení vhodných pomůcek, vymezení rámce domácí přípravy apod. S PLPP seznámí škola žáka, jeho zákonného zástupce a také všechny pedagogické pracovníky školy podílející se na realizaci PLPP. Škola pravidelně sleduje plnění PLPP a nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření uvedených v PLPP vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, škola doporučí žákovi a jeho zákonnému zástupci obrátit se na ŠPZ.

Vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka, škola na základě doporučení ŠPZ a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka zpracuje IVP. IVP je zpracován bez zbytečného odkladu a může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími jednotlivých vyučovacích předmětů a s pomocí výchovného poradce. IVP má písemnou podobu. Jedná se v něm stejně jako v PLPP o specifikaci úprav metod a organizace výuky, stanovení způsobu zadávání a plnění úkolů a způsobu ověřování vědomostí a dovedností, vymezení úprav hodnocení žáka, stanovení vhodných pomůcek apod. Na doporučení ŠPZ je na úrovni IVP možné upravit očekávané výstupy, případně vzdělávací obsah vyučovacích předmětů v mezích daných RVP ZV. S IVP seznámí škola žáka, jeho zákonného zástupce a také všechny pedagogické pracovníky školy podílející se na realizaci IVP. Škola i ŠPZ průběžně sledují a nejméně jednou ročně vyhodnocují naplňování IVP.

Příloha č. 2: Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle **individuálního vzdělávacího plánu**, který vychází ze ŠVP příslušné školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. IVP je zpracován bez zbytečného odkladu a může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem, ŠPZ, žákem a dále zákonným zástupcem žáka, není-li žák zletilý. IVP má písemnou podobu. Obsahuje vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek, seznam doporučených učebních pomůcek apod. Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, není-li žák zletilý. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

ŠPZ ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu.

Příloha č. 3: Biologický seminář

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

ročník	kvinta / 1. ročník	sexta / 2. ročník	septima / 3. ročník	oktáva / 4. ročník
hodinová dotace	–	–	2	2

Biologický seminář jako volitelný předmět navazuje na vyučovací předmět Biologie a geologie, který realizuje obsah zejména vzdělávacích oborů Biologie a Geologie a je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G.

V rámci předmětu jsou realizovány některé tematické okruhy průřezového tématu Environmentální výchova RVP G.

Vyučování probíhá převážně v odborných učebnách a je doplněno odbornými exkurzemi, popř. besedami s odborníky.

Biologický seminář je určen žákům s hlubším zájmem o biologii, tedy žákům, kteří se biologií nebo jejími aplikovanými obory chtějí zabývat i v dalším studiu (na vysoké škole), případně chtějí z biologie složit maturitní zkoušku.

Výuka se vyznačuje větší odborností a uplatňováním nových vědeckých poznatků.

Tematicky je výuka zaměřena převážně na opakování a rozvíjení maturitních témat (viz dále), občas mohou být zařazována i praktická cvičení. Probírány jsou například moderní systémy organizmů, zejména ve 4. ročníku (oktávě) je věnována pozornost náročnějším tématům. V návaznosti na předmět Biologie a geologie a zčásti na předmět Chemie jsou opakovány a rozšiřovány poznatky z biochemie, molekulární biologie a genetiky, cytologie nebo histologie.

Zájemcům je nabízena možnost rozvíjet a uplatňovat své vědomosti a dovednosti v rámci soutěží s biologickou tematikou (biologická olympiáda, SOČ popř. další přírodovědně zaměřené projekty).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitel učí žáky vyhledávat, třídit, propojovat, zpracovávat a používat informace z různých zdrojů.
- Učitel umožňuje žákům osvojit si používané odborné termíny.
- Učitel umožňuje žákům poznat prostřednictvím vhodně volených zadání smysl osvojovaných poznatků a postupů pro běžný život.
- Učitel svými nároky a prověřováním znalostí vede žáky k soustavnému učení.
- Zadáváním rozsáhlejších témat učitel rozvíjí schopnost žáků naučit se větší množství látky najednou.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitel klade důraz na využívání dříve získaných znalostí a hledání souvislostí s jinými předměty a obory.
- Učitel vede žáky k samostatnosti při řešení problémů, zároveň jim umožňuje používat vlastní postupy řešení.

Kompetence komunikativní:

- Učitel vyžaduje používání odborné terminologie.
- Učitel umožňuje samostatný projev žáka (zkoušení, představení projektu nebo referátu), přitom dbá na přesné a spisovné vyjadřování.
- Učitel rozvíjí komunikaci se žáky, někdy umožňuje komunikaci žáků ve skupině.
- Učitel podporuje práci s učebnicí, odbornou literaturou, internetem atd.
- Učitel nabádá žáky ke kritickému přístupu k získaným informacím, učí žáky nepřijímat informace pasivně, ale vytvořit si vlastní názor.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel stanovuje pravidla pro práci ve skupině i samostatnou práci a dbá na jejich dodržování.

Kompetence občanské:

- Učitel vychovává žáky k respektování názorů druhých lidí a ke kulturně vedenému dialogu.
- Učitel motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění úkolů, povinností a odpovědnosti za domácí přípravu.
- Učitel objasňuje žákům vztah člověka k přírodě a vede je k odpovědnosti za stav životního prostředí.

Kompetence k podnikavosti:

- Učitel učí žáky používat mikroskopickou techniku a zpracovávat protokoly a odborné práce.
- Učitel vede žáky k dodržování pravidel hygieny a ochrany zdraví při práci.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Název předmětu: Biologický seminář		Ročník: septima / 3. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> • napíše seminární práci splňující všechny formální i obsahové náležitosti (pozn.: seminární práce je volitelná) 	Psaní seminární práce	
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže charakterizovat živý organizmus na základě obecných vlastností • rozebere zastoupení prvků, anorganických a organických látek v živých organizmech • zná význam sacharidů, lipidů, bílkovin a nukleových kyselin 	Obecné vlastnosti živých organizmů <ul style="list-style-type: none"> • přehled obecných vlastností organizmů • chemické složení buněk (organizmů), stavba a význam sacharidů, lipidů, bílkovin a nukleových kyselin 	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí Mendelovy zákony a aplikuje je na příkladech • objasní genové interakce • vysvětlí princip a důsledky vazby genů; Morganovy zákony • popíše typy chromozomového určení pohlaví • objasní podstatu dědičnosti znaků vázaných na pohlaví • uvede základní metody výzkumu genetiky člověka • uvede příklady dědičných chorob člověka a řeší jednoduché příklady • posoudí na základě předloženého rodokmenu ohrožení potomků v případě výskytu geneticky podmíněné choroby v rodině • řeší jednoduché úlohy, při kterých se z rodokmene určí typ dědičnosti sledovaného znaku a doplní genotypy určených jedinců 	Obecná genetika a genetika člověka <ul style="list-style-type: none"> • Mendelovy zákony, monohybridismus, dihybridismus • odchylky od Mendelových zákonů – vazba genů, letální geny, gonozomální dědičnost, mimojaderná dědičnost, genové interakce a dědičnost kvantitativních znaků... • faktory určující diferenciaci pohlaví, typy chromozomového určení pohlaví • dědičnost znaků pohlavně vázaných a pohlavně ovlivněných • metody výzkumu genetiky člověka • dědičné choroby člověka, řešení příkladů 	

<ul style="list-style-type: none"> • objasní genetické zákonitosti v autogamní a inbrední populaci • vysvětlí, v čem spočívá nebezpečí příbuzenského křížení • vysvětlí podstatu genetické rovnováhy v panmiktické populaci • řeší jednoduché příklady pomocí Hardyho-Weinbergova zákona • charakterizuje faktory narušující genetickou rovnováhu v populaci • objasní mechanismy vzniku poddruhů a druhů (teorie speciace) 	<p>Genetika populací</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika a typy populací • dědičnost v autogamní a inbrední populaci • dědičnost v panmiktické populaci (Hardyho-Weinbergův zákon) • faktory narušující genetickou rovnováhu (změna genofondu) – selekce, mutace, genetický drift a další • teorie speciace 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak lze charakterizovat populace, jejich vlastnosti a vzájemné vztahy)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše stavbu, typy a vlastnosti epitelů, pojiv, svalové a nervové tkáně • charakterizuje klidový potenciál na membráně nervové buňky • vysvětlí změny membránového potenciálu při různých druzích podráždění, šíření vzruchů po membráně a přenos vzruchu mezi buňkami • objasní vznik podráždění zrakového a sluchového receptoru, jako reakci na adekvátní podnět • vysvětlí mechanismus stahu kosterního svalu 	<p>Tkáně a jejich funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • epitel, pojiva – stavba, typy • stavba neuronu, membránový potenciál, mechanismus vzniku a šíření vzruchu, synapse • vznik receptorového potenciálu (vznik podráždění) na fotoreceptoru (tyčince) a mechanoreceptoru (sluchové vláskové buňce) • stavba a typy svalové tkáně • mechanismus stahu kosterního svalu 	<p>Ch – bílkoviny F - elektrický potenciál</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíl mezi mechanismy nespecifické a specifické imunity, objasní vztah mezi antigenem a protilátkou, popíše základní rozdíl mezi buněčnou a látkovou imunitou • objasní, co je podstatou preventivního očkování proti infekčním chorobám • vysvětlí mechanismus srážení krve • popíše stavbu erythrocytů a hemoglobinu, uvede jejich význam, přiblíží jejich vznik a odbourávání 	<p>Tělní tekutiny, imunita</p> <ul style="list-style-type: none"> • imunita specifická a nespecifická, typy bílých krvinek, genetická variabilita lymfocytů • srážení krve, trombocyty • erythrocyty a hemoglobin 	<p>Ch - bílkoviny, heterocykly</p>
<ul style="list-style-type: none"> • využívá znalosti o stavbě a funkcích jednotlivých orgánů a orgánových soustav pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v těle • popíše evoluci a adaptaci vybraných orgánových soustav • charakterizuje individuální vývoj člověka a orientuje se 	<p>Orgánové soustavy živočichů a člověka, ontogeneze</p> <ul style="list-style-type: none"> • opora těla a pohyb • soustavy cévní, dýchací, trávicí, vylučovací • kůže a její deriváty, tělesná teplota a termoregulace • nervová soustava, hormonální regulace, smysly • rozmnožování a ontogenetický vývoj 	

<p>v rozmanitosti rozmnožovacích strategií a ontogeneze živočichů</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje typy pletiv, zejména podle jejich funkce • popíše typy cévních svazků a jejich význam • popíše adaptaci cévnatých rostlin k životu na souši • popíše a rozpozná typickou stavbu a funkci základních vegetativních a generativních orgánů rostlin a jejich přeměny • vysvětlí rozdílnou stavbu květu v souvislosti s odlišným způsobem opylování • popíše způsob oplození u nahosemenných a krytosemenných rostlin • charakterizuje stavbu, význam a šíření semen a plodů 	<p>Morfologie cévnatých rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> • pletiva rostlin • vegetativní orgány rostlin: kořen, stonek, list • generativní orgány rostlin: květ, květenství, semeno, plod • způsoby opylení a oplození • rozšiřování semen a plodů 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže uvést shody a odlišnosti ve fungování rostlinného těla v porovnání s tělem živočišným • objasní vliv různých faktorů na fungování rostlinného těla • je schopen vymyslet příklady, kdy člověk využívá poznatky z fyziologie rostlin v praxi 	<p>Fyziologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> • vodní režim a minerální výživa • dráždivost a pohyby rostlin • růst a individuální vývoj • fotosyntéza a dýchání rostlin 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí) Člověk a životní prostředí (čím jsou významné organismy pro člověka) F – fyzikální veličiny (teplo, tlak, elektrický náboj), vlastnosti látek (např. kapilární jevy) Ch – metabolismus sacharidů</p>
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje rodozměnu na životních cyklech konkrétních druhů rostlin (doporučené rostliny: kaprad' samec, borovice lesní, tulipán, dub, hrách setý) • popíše stavbu těla konkrétního zástupce, způsob rozmnožování a význam plavuní, přesliček a kapradin • porovná vznik a význam výtrusů a semen • charakterizuje stavbu, rozmnožování, systém a významné druhy nahosemenných rostlin, zejména jehličnany • charakterizuje stavbu, rozmnožování, systém a významné druhy krytosemenných rostlin • podle charakteristických znaků určí čeleď krytosemenných rostlin, pozná vybrané druhy 	<p>Systém rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> • systém a poznávání výtrusných rostlin, včetně řas • systém a poznávání nahosemenných a krytosemenných rostlin 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí) Člověk a životní prostředí (čím jsou významné organismy pro člověka, jaké jsou příčiny zániku některých druhů a jaké jsou formy jejich ochrany) Životní prostředí regionu a České republiky (jaká je historie a současný stav ochrany přírody a krajiny v ČR)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • porovná charakteristické znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin 		
<ul style="list-style-type: none"> • porovná společné a rozdílné znaky hub s rostlinami a živočichy • charakterizuje způsoby výživy hub, objasní rozdíly mezi parazitickými, saprofytickými a symbiotickými houbami • vysvětlí základní způsoby rozmnožování hub • popíše stavbu plodnice kloboukaté houby • uvede znaky typické pro vřeckovýtusé a stopkovýtusé houby • rozebere hospodářský, ekonomický a ekologický význam hub, uvede příklady • pozná nejhojněji se vyskytující či významné zástupce hub podle obrázků, uvede jejich význam, popř. stanoviště • charakterizuje stavbu těla a způsob rozmnožování lišejníků • popíše principy soužití houbové a řasové (sinicové) složky lišejníku • rozpozná nejrozšířenější zástupce lišejníků podle nákresů či fotografií • uvede ekologický význam lišejníků 	<p>Houby a lišejníky, organizmy houbového charakteru</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika pravých hub (chytridiomycety, zygomycety, askomycety, bazidiomycety) a organizmů houbového charakteru (např. řasovky, slizovky, aj.), systém a významní zástupci • stavba těla hub (mycelium, plodnice...), rozmnožování hub • význam hub pro člověka, jedovaté houby • ekologický význam hub, výživa hub • mykorhiza, lichenismus • lišejníky – typy stélek, významné druhy v ČR 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí) Člověk a životní prostředí (čím jsou významné organismy pro člověka, jaké jsou příčiny zániku některých druhů a jaké jsou formy jejich ochrany)</p> <p>Ch - alkaloidy</p>
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje a rozpozná probrané kmeny bezobratlých živočichů a jejich významné zástupce • vysvětlí systém měkkýšů a členovců a uvede významné zástupce • podle charakteristických znaků určí řád (podřád) hmyzu, pozná vybrané druhy 	<p>Systém bezobratlých živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehled systému živočichů, charakteristika systematických skupin a jejich vnitřní členění s důrazem na měkkýše a hmyz • poznávání významných a vybraných druhů živočichů 	<p>EV Problematika vztahů organismů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí) Člověk a životní prostředí (čím jsou významné organismy pro člověka, jaké jsou příčiny zániku některých druhů a jaké jsou formy jejich ochrany)</p>
Ročník: oktáva / 4. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše stavbu a funkci buněčných struktur (organel) prokaryotní a eukaryotní buňky • popíše rozdíly ve stavbě, funkcích, způsobu výživy a zásobních látkách buňky rostlinné, živočišné a buňky hub • charakterizuje způsoby příjmu a výdeje látek buňkou • popíše základní osmotické jevy v buňce, porovná vlastnosti 	<p>Biochemie, molekulární biologie a cytologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba buňky, typy buněk • osmotické jevy, biomembrány • výživa buněk, příjem a výdej látek buňkou • buněčný metabolismus • energetický metabolismus a význam ATP • metabolismus sacharidů – fotosyntéza, buněčné dýchání, 	<p>Ch - biochemie (sacharidy, lipidy, bílkoviny, nukleové kyseliny)</p> <p>F - tlak, elektrochemický potenciál</p>

<p>rostlinné a živočišné buňky v prostředí s různou koncentrací osmoticky aktivních látek</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatu buněčného metabolismu, uvede příklady metabolických drah probíhajících v cytoplazmě a v organelách popíše způsoby přeměny energie v průběhu základních metabolických reakcí a význam ATP popíše rozdíly ve způsobu získávání energie u autotrofních a heterotrofních organismů charakterizuje podstatu a schéma průběhu fotosyntézy zdůvodní význam fotosyntézy pro evoluci života na Zemi, pro koloběh látek a tok energie v biosféře vysvětlí význam a nezbytnost dýchání pro organismy popíše jednotlivé fáze buněčného dýchání a jejich umístění v jednotlivých částech eukaryotní (prokaryotní) buňky uvede základní rozdíly v průběhu aerobní a anaerobní oxidace a typy kvašení (jejich princip) objasní podstatu genetického kódu popíše průběh replikace, transkripce a translace objasní pojem gen, exprese genetické informace, princip regulace genové exprese odvodí pořadí aminokyselin v peptidu při zadání sekvence nukleotidů v DNA nebo RNA s pomocí tabulky genetického kódu uvede příklady praktického využití metod genového inženýrství a jejich přínos pro člověka charakterizuje jednotlivé fáze buněčného cyklu popíše průběh mitózy a meiózy, rozpozná jednotlivé fáze objasní genetické důsledky mitózy a meiózy vysvětlí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním, jejich význam, výhody a nevýhody vyjmenuje možné příčiny vzniku variability organismů, charakterizuje faktory podmiňující proměnlivost organismů uvede příklady různých typů mutací, příčiny jejich vzniku a jejich následky zhodnotí význam mutací z hlediska evolučního a zdravotního uvede příklady potenciálních mutagenů v prostředí 	<p>kvašení</p> <ul style="list-style-type: none"> metabolismus lipidů nukleové kyseliny, replikace buněčné jádro a chromozómy exprese genu (transkripce a translace), metabolismus bílkovin – proteosyntéza, štěpení bílkovin regulace genové exprese genové inženýrství, GMO, klonování rozmnožování a diferenciací buněk – buněčný cyklus, mitóza dědičná a nedědičná proměnlivost organismů – meióza, mutace... pohlavní a nepohlavní rozmnožování organismů 	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje bakterie z hlediska jejich stavby těla, životních strategií a ekologického, zdravotnického a hospodářského významu • porovná základní vlastnosti virů a buněčných organizmů • objasní průběh životního cyklu viru, porovná alternativy způsobu rozmnožování viru v hostitelské buňce 	<p>Bakterie a viry</p> <ul style="list-style-type: none"> • typy bakterií (podle tvaru, metabolismu) • ekologie a význam bakterií, příklady druhů • stavba a význam virů • základní způsoby rozmnožování virů v hostitelské buňce 	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní způsoby klasifikace organizmů a základní taxonomické principy a termíny • prokáže orientaci v moderních systémech organizmů (domény, říše...) 	<p>Systematická biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • taxonomie, přehled systémů organizmů • 3 domény života, charakteristika říší eukaryí 	
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje (na příkladech) prvoky a jejich vlastnosti • pozná charakteristické orgány prvoků podle nákresu nebo fotografie a vysvětlí jejich funkce • charakterizuje významné skupiny prvoků a jejich zástupce • popíše nejvýznamnější nemoci člověka způsobené prvoky 	<p>Protista (prvoci)</p> <ul style="list-style-type: none"> • obecná charakteristika a význam protist • bičíkovci, kořenonožci, výtrusovci, nálevníci a další skupiny prvoků, významní zástupci 	<p>EV Problematika vztahů organizmů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organizmy, které v něm žijí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí systém strunatců, charakterizuje znaky významných skupin obratlovců • pozná a pojmenuje významné taxony obratlovců a jejich typické (modelové) zástupce podle předložených nákresů nebo fotografií • určí znaky svědčící o adaptaci obratlovců k životu na souši • posoudí možnosti uplatnění živočichů v různých odvětvích lidské činnosti a ve výživě člověka 	<p>Systém obratlovců</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehled systému živočichů, charakteristika systematických skupin a jejich vnitřní členění s důrazem na obratlovce • poznávání významných a vybraných druhů živočichů 	<p>EV Problematika vztahů organizmů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organizmy, které v něm žijí) Člověk a životní prostředí (čím jsou významné organizmy pro člověka, jaké jsou příčiny zániku některých druhů a jaké jsou formy jejich ochrany)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady různých typů chování živočichů, vnímá souvislosti s metabolismem a reprodukcí 	<p>Etologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • přehled základních typů chování živočichů 	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní obsah předmětu ekologie a rozdíl mezi ekologií a environmentalistikou 	<p>Ekologie, biogeografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizmy a prostředí • vliv člověka na přírodu a krajinu 	<p>EV Problematika vztahů organizmů a prostředí (jak ovlivňuje prostředí organizmy, které v něm žijí)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • používá správně základní ekologické a biogeografické termíny • popíše druhy symbióz • orientuje se v problematice ochrany přírody a krajiny v ČR, včetně zákonné ochrany • dokáže popsat negativní i pozitivní vlivy člověka na přírodu a krajinu a zhodnotit vliv člověka od minulosti po současnost • uvede příklady a charakteristiku společenstev a ekosystémů 	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana přírody a krajiny • ekologie populací • biocenózy a ekosystémy • biogeografické pojmy (areál, kosmopolit, relik, endemit...) • a biogeografické členění Země 	Člověk a životní prostředí (čím jsou významné organizmy pro člověka, jaké jsou příčiny zániku některých druhů a jaké jsou formy jejich ochrany)
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže definovat základní geologické pojmy a popsat vlastnosti a vznik minerálů a hornin, jejich rozdělení a příklady • vysvětlí geologické procesy formující povrch Země • objasní ekologický a hospodářský význam půdy a vody, uvede negativní příklady nakládání s vodou a půdou ohrožující životní prostředí 	Základy geologie, pedologie a hydrologie <ul style="list-style-type: none"> • minerály, horniny, geologické procesy (vnější, vnitřní) - deformace litosféry a orogeneze • půdy – vznik, vývoj, typy, půdní společenstvo • hydrosféra – vody na Zemi, voda jako geologický faktor a ekologický činitel, ochrana vod. 	
<ul style="list-style-type: none"> • porovná významné hypotézy o původu života a vývoji organismů • popíše hlavní evoluční události ve vývoji rostlin a živočichů, zařadí tyto události do správného geologického období • uvede příklady možných evolučních předchůdců moderního člověka, dokáže přiblížit hlavní metody zkoumání evoluční (geologické) historie 	Vznik a vývoj života, geologická historie Země <ul style="list-style-type: none"> • teorie o původu a vývoji živých organismů – přehled a kritický rozbor • geologická období vývoje Země – vývoj pevnin a kontinentů, evoluce bioty, evoluce člověka, metody datování hornin a fosilií, paleontologie 	Ch, F - biochemie, termodynamika

Poznámka:

Témata, která byla dostatečně probrána v předmětu Biologie a geologie, nejsou v semináři dále vysvětlována, ale jsou opakována formou zkoušení a případných konzultací. Ostatní témata jsou probírána podrobněji (formou výkladu).

Příloha č. 4: Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova pro nižší stupeň gymnázia

Název předmětu: Výtvarná výchova		Ročník: prima
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> • linie, tvary, objemy (lineární a objemová kresba, stínovaná kresba) • světlostní a barevné kvality (působení barev, barevný kruh, teplé a studené barvy, odstín, sytost, harmonie, kontrast) • textury (rozvíjení fantazie – linie a tvary, barevná kvalita) • vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura) • figurativní a nefigurativní pojetí, kresba hlavy • kresba detailů, přírodnin a předmětů • kompozice (uspořádání prostoru, celků) • ilustrace textů, komiks • vybraní výtvarníci Litomyšlska • návštěva galerie, výstavy 	<p>EV Ekosystémy (práce v plenéru – např. dramatické přírodní procesy) Základní podmínky života (např. přírodní živly)</p> <p>OSV Psychohygiena (dobrý vztah k sobě samému) Kreativita Poznávání lidí (odlišnosti) Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání)</p> <p>MuV Kulturní diference (návštěvy výstav, čeští výtvarní umělci) Stavba mediálních sdělení (výtvarná stránka mediálního sdělení)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> • malba • kresba • prostorová tvorba 	<p>EV Ekosystémy (práce v plenéru) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (prostorové práce z odpadových materiálů, stopy civilizace)</p>

Ročník: sekunda		
<ul style="list-style-type: none"> • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> • představivost a fantazie • výtvarné ztvárnění skrze jiné smyslové vjemy • reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) 	<p>MeV Tvorba mediálního sdělení (plakát) Výtvarné zpracování např. hudebních motivů</p> <p>OSV Poznávání lidí (odlišnosti) Kreativita Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání) Sebepoznání a sebepojetí (moje tělo) Psychohygienu (dobrý vztah k sobě samému)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 	<ul style="list-style-type: none"> • počítačová grafika • fotografie, film • tiskoviny, televize, elektronická média, reklama • animovaný film 	<p>MeV Tvorba mediálního sdělení (plakát)</p> <p>OSV Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání) Kreativita</p>
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretace a hodnocení vlastní tvorby • různé umělecké přístupy ve výtvarném umění, role umělce ve společnosti • vybraní výtvarníci Litomyšlska • návštěva galerie, výstavy • kritéria porovnávání, jejich zdůvodňování • malba (moderní umělecké směry) • kresba (osobitý styl kresby, rukopis) • prostorová tvorba (různorodost materiálů, zpracování materiálů) 	<p>MuV Kulturní diference (návštěvy výstav, čeští výtvarní umělci)</p> <p>OSV Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání)</p>

Ročník: tercie		
<ul style="list-style-type: none"> ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> malba kresba grafika prostorová tvorba fotografie 	EV Ekosystémy (práce v plenéru) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (prostorové práce z odpadových materiálů, stopy civilizace)
<ul style="list-style-type: none"> interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> umělecké slohy a směry výtvarné techniky v závislosti na vývoji společnosti umělec a umělecké dílo v historii výtvarného umění vybraní výtvarníci Litomyšlska návštěva galerie, výstavy 	MuV Kulturní diference (návštěvy výstav, čeští výtvarní umělci)
<ul style="list-style-type: none"> užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> představitivost a fantazie obraz vycházející z vlastní zkušenosti 	OSV Poznávání lidí (odlišnosti) Kreativita Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání) Sebepoznání a sebepojetí (moje tělo) Psychohygienu (dobrý vztah k sobě samému)
Ročník: kvarta		
<ul style="list-style-type: none"> ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> malba kresba grafika prostorová tvorba fotografie 	EV Ekosystémy (práce v plenéru) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (prostorové práce z odpadových materiálů, stopy civilizace)

<ul style="list-style-type: none"> rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> interpretace uměleckého díla vybraní výtvarníci Litomyšlska návštěva galerie, výstavy 	<p>MuV Kulturní diference (návštěvy výstav, čeští výtvarní umělci)</p>
<ul style="list-style-type: none"> porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů 	<ul style="list-style-type: none"> interpretace vlastní práce 	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání) Psychohygienu (dobrý vztah k sobě samému)</p>

Příloha č. 5: Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova pro vyšší stupeň gymnázia

Název předmětu: Výtvarná výchova		Ročník: kvinta / 1. ročník
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY POZNÁMKY
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznává specifčnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě <i>vědomě uplatňuje při vlastních aktivitách tvořivost a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti, dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě</i> vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných po konvenční 	<ul style="list-style-type: none"> druhy výtvarného umění kresba malba grafika modelování, prostorové objekty nová média znakové systémy jednotlivých druhů umění kultura, výtvarná kultura 	<p>OSV Morálka všedního dne (respekt k ostatním kulturám)</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě (srovnávání odlišností a shod kultury a životního stylu v Evropě a ve světě)</p> <p>Umělecká tvorba a komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření <i>na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a ne definitivní ve svém významu, uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci</i> 	<ul style="list-style-type: none"> smyslové vnímání a jeho rozvoj postavení umění ve společnosti role umělce ve společnosti vybraní výtvarníci Litomyšlska návštěva galerie, výstavy 	<p>MeV Mediální produkty a jejich významy (výrazové prostředky vizuální)</p> <p>Umělecká tvorba a komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění 	<ul style="list-style-type: none"> chápaní vztahů předmětů a tvarů v prostoru (Cézanne) celistvost a rozklad tvaru (analytický kubismus), povrch a konstrukce (syntetický kubismus, konstruktivismus, geometrická abstrakce) 	<p>VMEGS Globalizační a rozvojové procesy (tzv. globální kultura, důsledky globalizace)</p> <p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (vztah</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření iluze prostoru, objemu a pohybu (fotografie, film) • proměnlivost obrazu v čase (futurismus, nová média) • proměnlivost tvaru (animovaný film, nová média) • princip náhody (dadaismus) • tvůrčí potenciál podvědomí (surrealismus) • účast v sociálním prostoru (performance) • minority (postmodernismus) • stopy člověka v krajině (land art) 	<p>k vlastnímu tělu a psychice)</p> <p>MuV Základní problémy sociokulturních rozdílů (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování)</p> <p>MeV Média a mediální produkce (vývoj médií od knižtisku po internet)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí • vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě • využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy • <i>uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku, snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentace uměleckého díla • interpretace uměleckého díla • interpretace vlastní práce • subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané 	<p>OSV Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (porozumění vlastní jedinečnosti) Sociální komunikace (komunikace respektující odlišnosti názorů) Spolupráce a soutěž (originalita nebo přizpůsobivost)</p> <p>Umělecká tvorba a komunikace</p>
Ročník: sexta / 2. ročník		
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje druhy výtvarných umění a jejich specifika • interpretuje umělecké dílo po stránce obsahu i formy • vyjmenuje základní techniky výtvarné tvorby • poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů s aktuálními i historickými výtvarnými projevy • <i>vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a k porozumění současným uměleckým dílům</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • umění jako specificky lidský druh činnosti • zvláštnosti výtvarného umění • techniky jednotlivých druhů výtvarného umění • obsah a forma uměleckého díla • relativita barevného vidění (pointilismus, impresionismus, postimpresionismus, Cézanne), taktilní a baltické kvality díla (informel), zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby (akční tvorba, body art) 	<p>OSV Sociální komunikace (já sám o sobě, mé chování, myšlení, prožívání)</p> <p>Umělecká tvorba a komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> • absolvuje exkurze po významných litomyšlských památkách a seznámí se s jejich výtvarnými kvalitami i okolnostmi vzniku • v konkrétních případech uměleckých objektů identifikuje pro 	<ul style="list-style-type: none"> • litomyšlský zámek • piaristický areál • kostel Povýšení svatého Kříže 	<p>VMEGS Žijeme v Evropě (významní Evropané) Umělecká tvorba a komunikace</p>

<ul style="list-style-type: none"> • ně charakteristické prostředky • na příkladech uvede vliv společenského kontextu na interpretaci obsahu uměleckých děl • samostatně experimentuje s různými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění 	<ul style="list-style-type: none"> • Portmoneum • pamětní desky • trojrozměrné sochařské pomníky • <i>role subjektu v uměleckém procesu – smyslové vnímání a jeho rozvoj; předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla; mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla; tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta</i> 	<p>Umělecká tvorba a komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje umělecké proudy 19. století, jejich specifika a nejvýraznější umělecké osobnosti s nimi související • charakterizuje obsahové a formální prvky vybraných obrazů, soch a staveb • nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů • vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> • klasicismus, jeho rysy a představitelé v Evropě i doma • romantismus, znaky a představitelé • realismus, jeho charakteristika, evropští a čeští představitelé • impresionismus • postimpresionismus • symbolismus • secese 	<p>VMEGS Vzdělávání v Evropě a ve světě (globalizace a kulturní změny)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje umělecké proudy první poloviny 20. století, jejich rysy a hlavní představitelé v Evropě i doma • na konkrétních případech vysvětlí, jak obrazná vyjádření působí v rovině smyslové • na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů • <i>vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a k jejich porozumění</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • expresionismus • kubismus • futurismus • dadaismus • surrealismus (tvůrčí potenciál podvědomí, sebeuvědomění diváka, účast v sociálním prostoru) 	<p>MuV Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v Evropě)</p> <p>Umělecká tvorba a komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomí si význam osobně založených podnětů na vznik estetického působení • <i>objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a estetických norem“</i> • <i>dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu</i> • <i>objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu</i> • vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> • abstrakce a její proudy, F. Kupka • osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného (Kandinskij, Kupka), figurace a nefigurace (neoklasicismus, lyrická abstrakce), vztah slova a obrazu (lettrismus), vznik a uplatnění symbolu (symbolismus, surrealismus, pop art, konceptuální umění) • informel, V. Boštík (vazba na Litomyšlsko) • pop art • body art • land art • performance • op art • postmoderna • minority, stopy člověka v krajině (land art), vztahy 	<p>EV Člověk a životní prostředí (jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence)</p> <p>Umělecká tvorba a komunikace</p>

<p>podle samostatně zvolených kritérií</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na konec 19. stol. do současnosti) z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření • na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl • na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace 	<p>s neevropskými kulturami (Gauguin, Picasso, Minimal art), zrušení hranice umění a neumění (Duchamp), neumělecké a neškolené vizuální vyjadřování (insitní umění)</p> <ul style="list-style-type: none"> • požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy, masovost a autenticita projevu (pop art, televize, nová média, akční umění, postmodernismus), citace a metaznak, umění nových médií • <i>úloha komunikace v uměleckém procesu – postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny; umělecká a mimoumělecká znakovost; umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků; role umělce v societě; publikum a jeho účast v uměleckém procesu; sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu; subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané</i> • <i>umělecký proces a jeho vývoj – vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality; dynamika chápání uměleckého procesu – její osobnostní a sociální rozměr; znaková podmíněnost chápání světa – znakové systémy jednotlivých druhů umění; historické proměny pojetí uměleckého procesu (magický, mytický, univerzalistický, modernistický, postmodernistický, pluralitní model umění); prezentace uměleckého díla</i> 	<p>Umělecká tvorba a komunikace</p>
---	--	--